

Aan de leden van de Adviescommissie Wijkorganen

Datum	Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Telefoon
9 oktober 2009				(053) 481 82 36
Onderwerp			Behandeld door	
Programmabegroting 2010 - 2013			J.H. Schievink	

Geachte leden van de Adviescommissie Wijkorganen,

Bijgaand de Programmabegroting 2010 – 2013. Tijdens de vergadering van de Adviescommissie Wijkorganen op 14 oktober a.s. wordt u advies gevraagd over hoofdstuk 2.2 Ombuigingsprogramma.

Uiteraard begrijp ik dat u het stuk slechts een paar dagen voor de vergadering ontvangt en dat u niet de mogelijkheid heeft om e.e.a. met uw achterban te bespreken. Helaas was het stuk niet eerder beschikbaar.

Hopelijk heeft u toch nog voldoende tijd om uw mening te vormen.

Met vriendelijke groeten,

J.H. Schievink
Secretaris Adviescommissie Wijkorganen

2.2 Het ombuigingsprogramma

2.2.1 Inleiding

Met de vaststelling van de Kadernota gaf de Raad het college opdracht om bij een toen voorzien dekkingstekort van 13,6 miljoen euro, een ombuigingsprogramma op te stellen van in totaal 18,1 miljoen euro. Met deze omvang heeft uw Raad de mogelijkheid keuzes te maken. Na de in het vorige hoofdstuk geschetste actualisering bedraagt het dekkingstekort in 2013 13,6 miljoen euro.

Het ombuigingsprogramma dat het college in dit hoofdstuk presenteert, bedraagt uiteindelijk in totaal 17,4 miljoen euro in 2013. Dit programma komt naast en bovenop de bezuinigingen die –in de vorm van reducties- zijn doorgevoerd bij de raadsbesluitvorming over de Kadernota. Die reducties zijn verwerkt in deze programmabegroting. Dat geldt ook voor de zgn. generieke taakstelling op het ambtelijke apparaat. Toch is het goed hier te vermelden dat het totaal van die reducties 6,3 miljoen euro is en de generieke taakstelling 4 miljoen euro bedraagt, omdat dit zichtbaar maakt dat de gemeente staat voor een bezuinigingsopgave van in totaal 27,7 miljoen euro in 2013. Dat is een immense operatie, waarin geen ruimte was of is voor makkelijke keuzes; het in de volgende paragrafen vervatte pakket voorstellen maakt dat duidelijk. Ons college heeft zich, zowel bij de afzonderlijke voorstellen als bij het bezuinigingspakket in zijn geheel, rekenschap gegeven van de pijnlijke gevolgen voor burgers, bedrijven, instellingen en ambtelijke organisatie. Zij behoren er dan ook op te kunnen rekenen dat Raad, college en ambtelijke organisatie na de vaststelling van de programmabegroting veel aandacht en energie besteden aan een zorgvuldig implementatieproces.

Vanuit de Raad is aangegeven dat van het college een voorstel wordt verwacht voor de invulling van de keuzeruimte. Daarom is het totale pakket maatregelen in tweeën verdeeld. Paragraaf 2.2.2 bevat de ombuigingsmaatregelen die bij elkaar opgeteld 14,1 miljoen euro aan bezuinigingen opleveren in 2013. In paragraaf 2.2.3 doen wij voorstellen voor ombuigingen die op zichzelf realiseerbaar zijn, maar die volgens ons college naar aard, inhoud en sociaal-maatschappelijke gevolgen pas aan de orde komen en van een inhoudelijke afweging worden voorzien indien zich een nieuwe noodzaak tot bezuiniging voordoet. Deze bedragen in 2013 3,3 miljoen euro. Wij verwijzen ook naar paragraaf 2.1.3, laatste alinea.

Wij dienen u een sluitende ontwerp-meerjarenbegroting voor te leggen. Daarom zijn de ombuigingsmaatregelen van paragraaf 2.2.2 verwerkt in de begrotingsprogramma's in deel B. Maatregelen genoemd in paragraaf 2.2.3 worden verwerkt in de programmabegroting indien de Raad besluit deze door te voeren in plaats van een of meer maatregelen uit paragraaf 2.2.2⁴.

2.2.2 De ombuigingsvoorstellen in de Programmabegroting 2010-2013

In deze paragraaf worden per programma de ombuigingsvoorstellen toegelicht, die verwerkt zijn in de programmabegroting 2010-2013, die daardoor sluitend is.

Actief in de Stad

Inleiding

Onder de taakstelling van dit programma is ook een ombuiging voorbereid op de subsidiëring van de muziekschool. Deze is opgenomen in paragraaf 2.2.3.

Ombuigingen	2010	2011	2012	2013
¹ Openluchtwembad	300.000	300.000	300.000	300.000

⁴ Na de besluitvorming over de ontwerp-programmabegroting brengt het college zo spoedig mogelijk een nieuwe, definitieve programmabegroting uit. Andere jaren kon worden volstaan met een aanhangsel, waarin de aangenomen amendementen werden samengevat. Door het ombuigingsprogramma dient dit jaar de tekst en de tabellen na de besluitvorming op verschillende plaatsen te worden aangepast.

2	Volksuniversiteit Enschede		50.000	50.000	50.000
3	Aankopen Kunstcollectie	30.000	30.000	30.000	30.000
4	Kunstgrasvelden		45.000	90.000	90.000
5	Afstoten ateliergebouwen		60.000	60.000	60.000
	Totaal ombuigingen	330.000	485.000	530.000	530.000

Op basis van het cultuurbeleid wordt de doelgroep jeugd en jongeren zoveel mogelijk ontzien. Daarnaast worden vanwege de recessie en het terughoudende bestedingsbedrag van consumenten instellingen ontzien die afhankelijk zijn van kaartverkoop, zoals de schouwburg/muziekcentrum.

1. Openluchtzwembad

De aanleg van het openluchtbad wordt gedekt uit incidentele middelen. Daarmee kunnen de gereserveerde kapitaallasten vrijvallen.

2. Volksuniversiteit Enschede

Aan de Volksuniversiteit wordt met ingang van 1 januari 2011 taakstellend een bedrag van 50.000 euro opgelegd. De jaarlijkse subsidie bedraagt momenteel 350.000 euro. Het heeft de voorkeur dat deze bezuiniging ten laste wordt gebracht van volwasseneducatie danwel door middel van efficiencymaatregelen wordt geïmplementeerd.

3. Aankopen Kunstcollectie

Er worden geen kunstwerken meer aangekocht ter aanvulling van de gemeentelijke kunstcollectie vanuit het structurele aankoopbudget. Wel blijven incidenteel nog kunstwerken via bijvoorbeeld de 1 procent-regeling toegevoegd worden aan de Collectie Enschede.

4. Kunstgrasvelden

De structurele middelen worden niet meer beschikbaar gesteld om het kunstgrasareaal verder uit te breiden. Voor 2010 en verder zijn er geen concrete toezeggingen/verwachtingen gewekt bij individuele verenigingen ten aanzien van het leggen van kunstgras. Ten aanzien van de oplossing van de problemen van Achilles en Emos wordt aan de Raad een separaat voorstel voorgelegd. Dit naar aanleiding van de aangenomen motie 'knelpunten buitensport' bij de behandeling van de Kadernota op 29 juni jl.

5. Afstoten ateliergebouwen

Met ingang van 2011 wordt het aantal ateliers verminderd om daarmee structureel 60.000 euro te bezuinigen op het gemeentelijke budget voor bijdragen aan de huurkosten van ateliers. Zowel met het vastgoedbedrijf als met de atelierstichtingen en met de hurende kunstenaars wordt overlegd hoe deze bezuiniging wordt geïmplementeerd. Een inventarisatie wijst uit dat het de meest logische keuze is om de atelierpanden aan de Espoortstraat en aan de Van Heekstraat hiervoor aan te merken. Voor beide panden geldt dat de huurkosten voor de kunstenaars hoog zijn vergeleken met de meeste andere atelierpanden. Onder meer door de onvoordelige verhouding tussen bruto en netto vloeroppervlak (Van Heekstraat). Ook zijn al enige tijd gesprekken gaande met de betreffende atelierstichtingen over het stopzetten van hun rol als atelierstichting.

Jeugd en Onderwijs

Inleiding

De Kadernota 2010 – 2013, zoals behandeld in de Raad van 29 juni, gaat uit van een structurele, jaarlijkse bezuiniging van 924.000 euro binnen het domein van Jeugd en Onderwijs. Dit betreft met name het programma Opgroeien in de Stad, maar ook producten uit andere programma's die op de jeugd betrekking hebben.

Met de schoolbesturen is reeds in een vroegtijdig stadium een aantal malen contact gezocht om hen te consulteren. Zij hebben duidelijk aangegeven waarop de gemeente in hun ogen niet zou moeten bezuinigen (alles op het gebied van taal) en waar zij wel opties zien. Hun zienswijze is opgenomen als bijlage F.

Ombuigingen		2010	2011	2012	2013
1	Huiswerkbegeleiding Educare		25.000	40.000	40.000
2	Schoolzwemmen		191.000	191.000	191.000
3	Natureducatie/verhoogde bijdrage scholen	12.000	24.000	24.000	24.000
4	Concordia, verhoogde bijdrage scholen	15.000	30.000	30.000	30.000
5	Inzet participatiebanen bij bestrijding schoolverzuim	200.000	200.000	100.000	121.000
6	Fiscalisering ouderbijdrage peuterspeelzaalwerk		200.000	239.000	300.000
7	Indicatiebeleid sociaal medische-indicatie (SMI)	192.000	192.000	192.000	192.000
	Totaal ombuigingen	419.000	862.000	816.000	898.000

1. Huiswerkbegeleiding Educare

Al jarenlang wordt subsidie verstrekt aan de organisatie Educare voor het geven van huiswerkbegeleiding. De uitvoerenden ontvangen een geringe financiële bijdrage, de meeste kosten zitten in overhead/coördinatie en directiekosten. Gegeven allerlei maatschappelijke ontwikkelingen en andere initiatieven (maatjesprojecten, face to face, mentoring e.d.) zijn wij van mening dat betaalde begeleiding achterhaald is en dat we de subsidie van 49.638 euro aan Educare zo snel als wettelijk mogelijk afbouwen. We houden een budget van 9.638 euro achter de hand voor coördinatiekosten van de nieuwe opzet (met vrijwilligers). De besparing bedraagt derhalve 40.000 euro.

2. Schoolzwemmen

Op dit moment gaan alle leerlingen uit groep 6 een deel van het schooljaar naar zwemles en de meeste leerlingen uit het speciaal onderwijs gedurende een geheel schooljaar. Het leeuwendeel heeft op dat moment al een zwemdiploma. De zwemles heeft dan ook voor de meesten het karakter van een 'natte' gymles. Dit is dus wel positief met betrekking tot extra beweging, maar vermindert ook het aantal besteedbare onderwijsuren, mede gezien de hoge overhead uren (vervoer, omkleden etc.).

De schoolbesturen zijn er voorstander van met het schoolzwemmen te stoppen. In zijn huidige vorm, dat wil zeggen tijdens reguliere lestijd, leidt het ertoe dat voor de leerlingen in verhouding veel lestijd verloren gaat. Naast de tijd voor het zwemmen gaat er namelijk veel tijd zitten in vervoer en omkleden. Deze tijd steken de basisscholen veel liever in rekenen en taal, zaken die zij vanwege de ambities m.b.t. onderwijsprestaties, zeer belangrijk vinden. Een zwemvangnet als in het recente verleden bestond, buiten lestijd en gericht op de kleine groep leerlingen die nog geen diploma heeft, is volgens de schoolbesturen efficiënter en effectiever. Schoolzwemmen kost momenteel aan baduur/instructie 172.000 euro per jaar, aan leerlingenvervoer 110.000 euro en aan coördinatie 15.000 euro. Bij elkaar dus 297.000 euro. Een vangnet kost circa 85.000 euro per jaar. De totale besparing bedraagt (na een korte aanloop periode) 191.000 euro per jaar. De verandering zou schooljaar 2010/2011 moeten ingaan.

3. Natureducatie, verhoogde bijdrage scholen

De schoolbesturen hebben aangegeven bereid te zijn tot een hogere eigen bijdrage bij het inkopen van producten van de gemeentelijke afdeling Natuur & Milieu Educatie (gemeentelijke kosten 120.000 euro per jaar). Afgesproken is dat de scholen die producten van Natuur & Milieu Educatie afnemen, hun huidige eigen bijdrage van in totaal 6.000 euro (5 procent) verhogen naar 30.000 euro (25 procent).

4. Concordia, verhogen bijdrage scholen

De schoolbesturen hebben aangegeven bereid te zijn tot een hogere eigen bijdrage bij het inkopen van producten van de grotendeels door de gemeente gefinancierde instelling

Concordia. De huidige bijdrage door de scholen per jaar wordt verhoogd met 30.000 euro. Voor Concordia betekent dit een subsidievermindering van 30.000 euro per jaar.

5. Inzet participatiebanen bij bestrijding schoolverzuim

Binnen de strategische opgave Enschede Werkt is voor de periode 2009 – 2011 jaarlijks een bedrag van 250.000 euro opgenomen voor de invoering van verzuimsergeanten. Op basis van gesprekken met de scholen voor voortgezet onderwijs en voortschrijdend inzicht wordt geconstateerd dat de doelstelling (direct aanpakken van ongeoorloofd verzuim in het VO) ook met behulp van een verbeterde verzuimregistratie kan worden gerealiseerd, waar nodig aangevuld met ondersteunde functies. Deze functies kunnen naar verwachting ook door middel van participatiebanen worden ingericht. Een bedrag van 129.000 euro wordt gereserveerd voor de registratie en de coördinatiekosten van de participatiebanen.

6. Fiscalisering ouderbijdrage peuterspeelzaalwerk

Op dit moment betaalt de gemeente Alifa jaarlijks 1,8 miljoen euro voor 1.700 reguliere peuterspeelzaalplekken. Naar inschatting van Alifa zouden tenminste 400 gezinnen (van deze 1.700) gebruik kunnen maken van de fiscale voordelen van de Wet Kinderopvang. Als Alifa het peuterspeelzaalwerk onder deze condities aanbiedt, komen deze ouders in aanmerking voor fiscale compensatie. Alifa voert de ouderbijdrage op naar het niveau van kinderopvang. Voor deze groep ouders kan dan de gemeentelijke bijdrage deels wegvallen. Deze ombuiging loopt op tot een bedrag van 300.000 euro structureel vanaf 2013. In het najaar start een aantal pilots waarin we alvast e.e.a. gaan uitproberen.

7. Indicatiebeleid Sociaal Medische Indicatie (SMI)

De SMI-regeling is bedoeld voor gezinnen, die geen beroep op de wet kinderopvang kunnen doen en waarbij toch behoefte is aan opvang voor het kind (kinderen) omdat (tijdelijk) de opvoedcapaciteit door lichamelijke, zintuiglijke, verstandelijke of psychische beperkingen tekort schiet. De SMI-regeling is geen wettelijke taak. De gemeente heeft wel een zorgplicht vanuit de WMO en een activeringsdoelstelling vanuit de WWB. Vanuit het Rijk ontvangen we een genormeerde bijdrage van 346.000 euro om de regeling mogelijk te maken. De uitgaven in Enschede liggen aanzienlijk hoger, in 2009 naar verwachting circa 1,0 miljoen euro. We willen de SMI-uitgaven in de komende jaren verminderen door het indicatieproces kritisch te bezien, evenals de wijze waarop de ingekochte, beschikbare kinderopvangplekken in de praktijk worden ingezet. Wij schatten daardoor 20 tot 25 plekken minder nodig te hebben voor de uitvoering van de SMI-regeling. Daarmee wordt 192.000 euro per jaar op de uitgaven bespaard.

Zorg en Welzijn

Onder de taakstelling van dit programma zijn ook ombuigingen voorbereid op maatschappelijke ondersteuning en maatschappelijke opvang. Deze zijn opgenomen in paragraaf 2.2.3.

Ombuigingen		2010	2011	2012	2013
1	Versobering integratie	90.000	180.000	180.000	180.000
2	Subsidievermindering SMD		200.000	200.000	200.000
3	Andere financiering dagactiviteiten bij inloopvoorzieningen	200.000	200.000	200.000	200.000
4	Welzijn ouderen/gehandicapten en kwetsbare groepen		100.000	100.000	100.000
5	Wmo stelpost	300.000	300.000	300.000	300.000
	Totaal ombuigingen	590.000	980.000	980.000	980.000

1. Versobering integratie

Voor 2010 worden de extra middelen uit het coalitieakkoord (40.000 euro) niet meer ingezet, evenals de middelen die extra naar de stadsdelen gaan ter bevordering van integratieactiviteiten (50.000 euro). De gevolgen hiervan zijn per stadsdeel verschillend. In ieder geval worden er minder integratieactiviteiten vanuit de stadsdelen gefinancierd. Vanaf 2011 vindt er een versobering plaats op het gebied van integratieactiviteiten (20.000 euro) en

op de middelen die ter beschikking staan van het Kennisplatform Integratie (30.000 euro). Tevens wordt het pakket aan taken bij Artikel 1 beperkt (40.000 euro). Het budget voor projecten wordt dan gereduceerd. Het budget dat afgelopen jaar bijvoorbeeld is ingezet voor (eenmalige) activiteiten als stuurgroep allochtone jongeren, vooroordelenteam en week van de ontmoeting.

Enschede is de afgelopen jaren zeer succesvol geweest met integratieactiviteiten. Het is dus logisch dat daar in tijden van bezuiniging vooral op voortgebouwd wordt, maar geen extra beleid meer wordt ingezet. De afgelopen jaren is een stevige impuls gegeven, de maatschappij kan daarmee vervolgens zelf verder. De successen worden meer ingebed in de reguliere activiteiten.

2. Subsidievermindering Stichting Maatschappelijke Dienstverlening (SMD)

De subsidie aan de SMD wordt met 0,2 miljoen euro verminderd. De bedoeling is dat 100.000 euro wordt bezuinigd op het Sociaal Raadslieden Werk. Indien dit niet haalbaar blijkt zullen ook andere taken ter discussie staan.

Van SMD wordt verwacht dat nog kritischer gekeken wordt naar budgetten. De dienstverlening naar de burger moet daarbij zoveel mogelijk op peil blijven. Met name voor de burger die niet zelf met behulp van zijn eigen netwerk oplossingen kan vinden.

Zelfredzaamheid en het uitbouwen van burgernetwerken wordt, ook vanuit de WMO, bevorderd om dit doel te bereiken.

Nog eens een bedrag van 100.000 euro betreft taken van de SMD die waarschijnlijk uit de AWBZ gefinancierd kunnen worden. Dit deel van de subsidievermindering heeft dus geen gevolgen voor de burger.

3. Andere financiering dagactiviteiten inloopvoorzieningen

De dagactiviteiten bij de inloopvoorzieningen blijken ten laste van het participatiebudget gebracht te kunnen worden. Het van oudsher beschikbare budget uit de eigen middelen kan derhalve vrijvallen.

4. Welzijn ouderen/gehandicapten en kwetsbare groepen

Er is een nieuwe verordening in de maak voor de zelforganisaties en belangenorganisaties. Met striktere criteria en een beperkt plafond wordt er een besparing gerealiseerd op de recreatieve voorzieningen voor deze doelgroepen. Daarnaast wordt bespaard op de ouderenactiviteiten.

Zelforganisaties en belangenorganisaties moeten meer externe middelen (contributieverhogingen, sponsoring etc.) aanboren. Dit kan tegelijkertijd de maatschappelijke inbedding bevorderen. Een slimmere bedrijfsvoering, samenwerking (met andere partijen in de stad) en het opheffen van dubbelingen kan zorgen dat deze bezuiniging op de langere termijn ook voordelen biedt aan organisaties en ze minder kwetsbaar maakt voor fluctuerende gemeentelijke budgetten. Een verdere versobering vindt plaats door te bezuinigen op de maaltijdvoorziening (20.000 euro), op aanvullend ouderenbeleid (15.000 euro), op de recreatieve voorzieningen voor ouderen (10.000 euro) en op de activiteiten voor gehandicapten (5.000 euro).

Aansluiting bij reguliere activiteiten in de wijken kan de gevolgen van deze bezuiniging beperken.

5. WMO-Stelpost

Op basis van voortschrijdend inzicht en gewijzigde risico's acht het college het verantwoord een stelpost extra taakstelling WMO op te nemen. Deze wordt ingezet indien de uitgaven voor de WMO het met het knelpunt van 3,5 miljoen euro verhoogde budget overtreffen. Deze stelpost wordt dus betrokken bij de versoberingen die dan in het voorzieningenniveau moeten worden aangebracht; wij verwijzen naar de Kadernota, punt.2.5.4, 1^e bullit.

Werk en Inkomen

Inleiding

De Raad heeft op dit programma een ombuigingstaakstelling van 2,5 miljoen euro gelegd. In de Kadernota is aangekondigd dat daartoe onderzocht gaat worden of en zo ja, in welke mate 'stapeling' van regelingen ertoe leidt dat de prikkel rond de arbeidsmarkt vermindert en of een verschuiving van generiek/categoriaal naar maatwerk mensen die het hardst nodig hebben, beter help. Dit onderzoek, dat in de zomermaanden is uitgevoerd, levert geen aanwijzingen op dat de regelingen de prikkel naar de arbeidsmarkt verminderen.

Daarnaast hebben we in de afgelopen periode vastgesteld dat op het stuk van de toeslagen (waarmee veel budget gemoeid is) minder gemeentelijke beleidsvrijheid bestaat dan wij dit voorjaar veronderstelden. De toeslag van 20 procent op de geldende bijstandsnorm voor zelfstandig wonende alleenstaanden en die voor alleenstaande ouders, blijkt wettelijk verplicht. Het is alleen mogelijk een eigen beleid te voeren ten aanzien van alleenstaande bijstandsgerechtigden die een woning delen.

Dit maakte het niet mogelijk de taakstelling van 2,5 miljoen euro volgens de uitgezette benadering te realiseren. Er zijn dus nieuwe voorstellen ontwikkeld. Het totale ombuigingspakket ziet er als volgt uit

		2009	2010	2011	2012
1	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten	300.000	300.000	300.000	300.000
2	Langdurigheidstoeslag	500.000	500.000	500.000	500.000
3	Toeslagenregeling	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000
4	Drempel bijzondere bijstand	400.000	400.000	400.000	400.000
5	Kwijtschelding afval- en rioolheffing	300.000	300.000	300.000	300.000
	Totaal ombuïgingen	2.600.000	2.600.000	2.600.000	2.600.000

1. Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten.

Op 1 januari 2009 is de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten in werking getreden. Deze wet gaat uit van een tegemoetkoming in de meerkosten van chronisch zieken en gehandicapten als gevolg van hun gezondheidsproblemen, waaronder vervoerskosten. De wettelijke regeling treedt in de plaats van het vroegere ingewikkelde stelsel van aftrekposten en betreft een van rijkswege automatische verstrekking, waarbij een keer per jaar belastingvrij 150 euro of 350 euro voor mensen boven de 65 wordt verstrekt, en 300 euro of 500 euro voor mensen onder de 65. Deze uitkering is wat hoogte betreft in de meeste gevallen van hetzelfde niveau of hoger dan onze uitkering en heeft bovendien een breder bereik. Daarom ligt het in de rede onze Regeling eenmalige uitkering te beëindigen.

2. Langdurigheidstoeslag.

De langdurigheidstoeslag (LDT) is een toeslag voor mensen die langdurig een laag inkomen hebben en geen financiële ruimte hebben om te reserveren voor onverwachte uitgaven. Voor de toekenning van langdurigheidstoeslag (LDT) krijgen we een budget van 0,7 miljoen euro van het Rijk. Sinds 2009 is de doelgroep die in aanmerking komt voor LDT verruimd met werkenden en zelfstandigen. Bij een grotere doelgroep en een gelijkblijvend budget (0,7 miljoen euro) betekent dit al dat mensen die nu LDT ontvangen een lagere LDT voor de toekomst krijgen. De LDT bedragen voor 2009 zijn 486 euro voor gehuwden, 436 euro voor alleenstaande ouders en 341 euro voor alleenstaanden.

De hoogte van de LDT is vanaf 2010 niet langer wettelijk vastgesteld, de LDT wordt onderdeel van de bijzondere bijstand en de gemeenteraad dient zelf een invulling te geven aan de begrippen 'langdurig' en 'laag'.

Binnen de context van de huidige bezuinigingsopgave stellen wij voor de LDT te versoberen. Via de bijzondere bijstand kan immers ook op aanvraag, maatwerkgericht en alleen voor de mensen die dit het hardst nodig hebben een financiële bijdrage worden verstrekt voor onverwachte uitgaven. Daarvoor is het niet per se noodzakelijk dat een generieke toeslag wordt gegeven. Wel willen we binnen het totale budget voor LDT van 0,7 miljoen een bedrag

van 100.000 euro toevoegen aan de bijzondere bijstand, zodat we extra financiële ruimte hebben om gerichte financiële ondersteuning te bieden voor mensen die dit het hardst nodig hebben.

Daarnaast willen we tot een bedrag van 100.000 euro LDT blijven verstrekken in de vorm van een "LD-toeslag" van 50 euro per aanvrager per jaar (voor de brede doelgroep) bij voorkeur in de maand december als een "kersttoeslag".

3. Toeslagenregeling

Voor de alleenstaande personen met een bijstandsuitkering die de woonlasten kunnen delen met een ander, kan de gemeente zelf bepalen of en zo ja, welke toeslag bovenop de zogenoemde 'bijstandsnorm' wordt verstrekt. In Enschede ligt deze toeslag momenteel op 10 procent.

Over het algemeen blijkt dat van deze groep alleenstaande mensen die in enig jaar voor deze toeslagenregeling in aanmerking komt, een groot deel (ongeveer de helft) maar kort is aangewezen op bijstand; ongeveer de helft stroomt binnen een jaar uit. Aan het voorstel om deze toeslag af te schaffen verbinden we eerbiedigende werking van bestaande gevallen. Dit wil zeggen dat bijstandsgerechtigden die op de datum van inwerkingtreding van de nieuwe regeling de toeslag is toegekend, deze houden totdat zolang het recht op bijstand inclusief de toeslag bestaat.

4. Drempel bijzondere bijstand

Enschede verstrekt op jaarbasis aan ruim 3.000 burgers bijzondere bijstand. Zoals al is aangegeven heeft de gemeente de beleidsvrijheid om binnen de toekenning van de bijzondere bijstand een zogenoemd "drempelbedrag" toe te passen, voordat feitelijk bijzondere bijstand wordt verstrekt. Van rijkswege is dit drempelbedrag in 2009 vastgesteld op maximaal 120 euro. Wanneer het totaal van de gemaakte kosten in een jaar boven het drempelbedrag uitkomt, dan wordt alleen het meerdere vergoed. De invoering van het drempelbedrag heeft tevens – tot op zekere hoogte – een remmende werking op de volumeaanvragen bijzondere bijstand. Inclusief dempende werking op het aantal aanvragen (geschat op 0,04 miljoen euro) levert invoering van het maximale drempelbedrag betekent een te realiseren besparing van maximaal zo'n 0,4 miljoen euro op.

5. Kwijtschelding riool- en afvalstoffenheffing

Enschede hanteert binnen het kwijtscheldingsbeleid een percentage van 100 procent. Dit betekent dat inwoners met een inkomen beneden een vastgesteld norminkomen, de afvalstoffen- en rioolheffing volledig krijgen kwijtgescholden. Als het kwijtscheldingspercentage van 100 procent wordt teruggebracht naar 75 procent leidt dit tot lagere lasten bij de afvalstoffen- en rioolheffing. Dit betekent vervolgens dat deze heffingen naar beneden moeten worden bijgesteld, omdat deze maximaal 100 procent kostendekkend mogen zijn. Met deze verlaging is een bedrag gemoeid van 0,3 miljoen euro. Om deze ombuiging in de gemeentebegroting te realiseren dient de OZB met hetzelfde bedrag te worden verhoogd; de woonlasten van de burgers blijven per saldo gelijk.

De door de Raad vastgestelde taakstelling van 2,5 miljoen euro leek verdedigbaar in verhouding tot het programmabudget en tot andere ombuigingstaakstellingen. Bezien we het ombuigingspakket dat ontwikkeld is om deze taakstelling in te vullen, dan is onze conclusie dat het op dit moment veel te ingrijpende gevolgen heeft voor bijstandsgerechtigden en alle andere mensen met een laag inkomen. Het voorstel t.a.v. de kwijtschelding, de invoering van het drempelbedrag voor bijzondere bijstand en de forse verlaging van de langdurigheids-toeslag raken bij elkaar opgeteld vele duizenden medeburgers met een laag inkomen met bijna 400 euro en, als ze in aanmerking komen voor bijzondere bijstandsverlening, nog eens 120 euro extra. Dat willen wij niet, zeker waar andere burgers in onze voorstellen nu niet geconfronteerd worden met een lastenverzwaring in de sfeer van de OZB. Daarom stellen wij voor om de taakstelling op dit programma niet verder in te vullen dan tot een bedrag van 1,1 miljoen euro, voor deze programmabegroting te volstaan met onderstaande drie ombuigingen en de andere voorstellen pas in beschouwing te nemen wanneer zich een nieuwe noodzaak tot bezuiniging voordoet. Daarom zijn deze opgenomen in paragraaf 2.2.3.

1	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten	300.000	300.000	300.000	300.000
2	Langdurigheidstoeslag	250.000	250.000	250.000	250.000
3	Toeslagenregeling	550.000	550.000	550.000	550.000
	Totaal ombuigingen	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000

1. *Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten*

De hierboven al gegeven toelichting rechtvaardigt de beëindiging van onze gemeentelijke regeling

2. *Langdurigheidstoeslag*

Een verlaging van het budget met 250.000 euro en daarmee een versoering van de LDT tot 175 euro per aanvrager uit de brede doelgroep achten wij onder de huidige omstandigheden verantwoord.

3. *Toeslagenregeling*

Verlaging van de toeslag van 10 naar 5 procent voor alleenstaande bijstandsgerechtigden die de woonlasten kunnen delen met een ander en waarbij het nieuwe beleid alleen geldt voor nieuwe toekenningen, achten wij verantwoord.

Economische Ontwikkeling

Ombuigingen		2010	2011	2012	2013
1	Planvorming	50.000	50.000	50.000	50.000
	Totaal ombuigingen	50.000	50.000	50.000	50.000

1. *Planvorming*

Nu de stedelijke economie door de crisis onder druk staat, is het zaak te blijven investeren in de economie van de stad. Er is ons veel aan gelegen werkgelegenheidsinitiatieven te faciliteren en economische activiteit in onze stad te stimuleren. Het beperkte materiële budget dat beschikbaar is ligt voor een belangrijk deel hierin vast. Juist in economisch moeilijke tijden houden we vanuit de strategische opgave Enschede Werkt de dienstverlening aan ondernemers op een kwalitatief hoogwaardig peil. Dit ondanks het wegvallen van de Brede Doeluitkering Stadseconomie. Wel heeft al eerder, bij de reductie van knelpunten, een korting plaatsgevonden op de inzet voor economische promotie en acquisitie. Het programma Economische Ontwikkeling levert bovendien een bijdrage in het kader van de concernbrede bezuiniging (1 miljoen euro) op de beleidscapaciteit.

Tenslotte wordt bij de planvorming overgegaan op een andere manier van werken waarbij er minder inspanning wordt geleverd in de 0 en 1 fase (initiatie en definitiefase). De doelstelling is om meer ruimte te creëren voor de markt. Dit betekent aan de voorkant in de kaderstellende fase niet meer uitwerken dan strikt noodzakelijk is om de gemeentelijke doelstellingen waar te maken. De ombuiging bedraagt 100.000 euro. De helft slaat neer in het programma economische ontwikkeling, de andere helft in het programma wonen.

Deze ombuiging van 100.000 euro komt bovenop de reductie op de budgetten voor planvorming met in totaal 500.000 euro, waartoe in de Kadernota is besloten. De helft van dit bedrag wordt bespaard in de VTU-kosten van het grondbedrijf, de andere helft in het budget voor de planvorming ten behoeve van stedelijke ontwikkelingsprojecten en bestemmingsplannen omdat het aantal initiatieven voor nieuwe (bouw)projecten naar verwachting zal dalen. De afgelopen jaren is in Enschede juist sprake geweest van een onverminderde hoge bouwproductie, terwijl elders in ons land sprake was een duidelijke teruggang. Deze reductie vertaalt zich in verlaging van de budgetten binnen het programma wonen, (100.000 euro), economische ontwikkeling (75.000 euro) en ruimtelijke ontwikkeling (75.000 euro).

Ruimtelijke Ontwikkeling

Ombuigingen		2010	2011	2012	2013
1	Vermindering subsidies		50.000	50.000	50.000
	Totaal ombuigingen		50.000	50.000	50.000

1. Vermindering subsidies

Vanuit het programma worden op dit moment de volgende subsidies verstrekt:

- a. subsidie Architectuurcentrum 35.000 euro;
 - b. subsidie STAWEL 42.000 euro, aangevuld met 18.000 euro ILG-middelen;
 - c. bijdrage uitvoering van groen-blauwe diensten 68.000 euro.
- Het totaal hiermee gemoede subsidiebedrag is dus 145.000 euro. Dit verminderen we met 50.000 euro die we als volgt willen verdelen:

Ad a. De subsidie aan het Architectuurcentrum verminderen met circa 10.000 euro; de bijdrage aan het Architectuurcentrum kan redelijkerwijs niet helemaal worden afgeschaft; ook andere Twentse gemeenten betalen mee en het centrum is gehuisvest in Enschede.

Ad b. De subsidie aan STAWEL verminderen met 20.000 euro; Met de resterende subsidie van 22.000 euro heeft STAWEL voldoende als co-financiering om de volledige benutting van ILG-middelen (18.000 euro) te garanderen. Om de stichting de tijd te geven om nieuwe financieringsbronnen te vinden, zullen we de subsidie in 4 gelijke stappen van 5.000 euro verlagen tot 22.000 euro in 2013.

Ad c. De groen-blauwe diensten verminderen met circa 20.000. Bij een bedrag van circa 50.000 euro is dit instrument nog effectief in te zetten. De groen-blauwe diensten zijn tot nu toe effectief instrumentarium gebleken om de kwaliteit van de leefomgeving in het buitengebied te versterken. De provincie promoot het gebruik van groen-blauwe diensten en stelt hiervoor ook 50 procent subsidie beschikbaar.

Bereikbaarheid en Mobiliteit

Ombuigingen		2010	2011	2012	2013
1	Taakstelling parkeren	345.000	345.000	345.000	345.000
2	Beheer en onderhoud parkeren beperken	45.000	45.000	45.000	45.000
3	Temporisering 3 ^e ontsluiting Auke Vleer met 10 jaar	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
	Totaal ombuigingen	1.390.000	1.390.000	1.390.000	1.390.000

1. Taakstelling parkeren

De eindtijd van het betaald parkeren op straat wordt verlengd van 19:00 uur naar 23:00 uur. Daarmee kunnen extra inkomsten gegenereerd worden. Betaald parkeren is een instrument ter regulering en financiering van de parkeervoorzieningen. Tariefsmaatregelen kunnen effect hebben op het bezoek- en parkeergedrag van klanten. Welke consequenties de voorgestelde maatregelen voor de opbrengsten en het parkeergedrag hebben, kan niet precies worden aangegeven. In de openbare parkeergarages van Enschede moet al 24 uur per dag voor het parkeren worden betaald. Indien betaald parkeren op straat hier meer mee in lijn komt, is het mogelijk dat meer mensen voor de garages gaan kiezen, waardoor er meer 'blik van de straat' wordt gerealiseerd.

In de taakstelling is verdisconteerd dat er voor de handhaving van de verschuiving van de eindtijd van betaald parkeren, ook kosten moeten worden gemaakt. Die worden evenwel zo laag mogelijk houden.

Het bedrag van deze ombuiging wordt afgedragen aan de algemene middelen en komt niet ten gunste van het resultaat op parkeren.

2. Beheer en onderhoud parkeren beperken

Binnen het Parkeerbedrijf zijn de beïnvloedbare kosten van het beheer en onderhoud jaarlijks respectievelijk 576.000 euro en 139.000 euro. Het is verantwoord om hier jaarlijks ca. 6,5 procent op te bezuinigen, waarbij de negatieve effecten op de beeldkwaliteit en het aantal klachten/storingen zo beperkt mogelijk worden houden.

Het bedrag van deze ombuiging wordt afgedragen aan de algemene middelen en komt niet ten gunste van het resultaat op parkeren.

3. Temporisering derde ontsluiting Auke Vleer met 10 jaar

Temporisering vindt plaats om qua uitvoering aan te sluiten bij het aanpakken van de tunnelbuis onder het spoor (3e fase Auke Vleer). Dit is tevens naar verwachting het moment waarop de congestie substantieel wordt. Echter, voor de 3e fase zijn geen middelen beschikbaar en hiervoor is dus ook geen planning gemaakt. Een koppeling met deze 3e fase van de Auke Vleer betekent uitstel van de 2e fase met onbepaalde tijd (= langer dan 10 jaar). Wel wordt een semi-tijdelijke aansluiting gerealiseerd in verband met de bereikbaarheid en veiligheid van de Kanaalzone.

De bij de Kadernota 2009 toegekende extra middelen voor de Auke Vleerstraat worden ingezet voor de 1e fase van het project (Westerval-Twekkeler Es).

Wonen

Ombuigingen		2010	2011	2012	2013
1	Planvorming	50.000	50.000	50.000	50.000
	Totaal ombuigingen	50.000	50.000	50.000	50.000

1. Planvorming

Dit betreft het resterende deel van de ombuiging die hiervoor bij de ombuiging onder het programma Economische Ontwikkeling uitvoerig is toegelicht.

Woon- en Leefomgeving

Ombuigingen		2010	2011	2012	2013
1	Aanvullend deel bouwtoezicht onder leges	80.000	80.000	80.000	80.000
2	Doorberekening milieubeleid naar opdrachtgevers	100.000	100.000	100.000	100.000
3	Stortkosten BOR voor afval op de afvalbrengpunten (ABP's) onder de afvalstoffenheffing brengen	227.000	227.000	227.000	227.000
4	Reclame op openbare terreinen	100.000	100.000	100.000	100.000
5	Onderzoek kostendekkendheid legesverordening	500.000	500.000	500.000	500.000
6	Stopzetten onderhoudssubsidie gemeentelijke monumenten	68.000	68.000	68.000	68.000
7	Zelfstraten bij kabels/leidingen	200.000	200.000	200.000	200.000
8	Beheer openbare ruimte	900.000	900.000	900.000	900.000
9	Eenmalig niet uitvoeren jaarschijf MIW (kapitaallasten)	0	350.000	350.000	350.000
10	Geen milieucontroles type A bedrijven	60.000	60.000	60.000	60.000
11	Rioolheffing gebruiken voor herstraten/asfalteren	500.000	500.000	500.000	500.000

Ombuigingen		2010	2011	2012	2013
12	Beperken groei handhavingsteam openbare ruimte	270.000	270.000	270.000	270.000
	Totaal ombuigingen	3.005.000	3.355.000	3.355.000	3.355.000

1. Aanvullend deel bouwtoezicht onder bouwleges

Een aanvullend deel van het bouwtoezicht wordt door de leges gedekt, waardoor een structurele besparing van 80.000 euro gerealiseerd wordt op de algemene middelen. Realisatie van deze ombuiging is afhankelijk van het aantrekken van het aantal bouwaanvragen in 2010.

2. Doorberekening milieubeleid naar opdrachtgevers

Met ingang van 2010 worden kosten voor milieuplanologische advisering doorberekend aan stedelijke projecten (20.000 euro). Verder wordt een maximaal haalbare reductie in de milieuplanologische beleids capaciteit (80.000 euro, structureel 1 fte) gerealiseerd.

3. Stortkosten beheer openbare ruimte ten laste brengen van de afvalstoffenheffing

Door de bijdrage van stadsdeelbeheer voor het gebruik van de afvalbrenpunten af te schaffen en de kosten rechtstreeks ten laste van het product afvalstoffenheffing te brengen, wordt een besparing van 227.000 euro gerealiseerd. Deze kosten worden doorberekend in de afvalstoffenheffing.

4. Reclame op openbare terreinen

Door het opnieuw aanbesteden van een aantal reclamecontracten zijn de opbrengsten voor reclame op openbare terreinen met circa 100.000 euro extra verhoogd ten opzichte van de 200.000 euro die bij de reducties al zijn aangegeven.

5. Onderzoek kostendekkendheid legesverordening

Er is een aantal ontwikkelingen die aanleiding zijn om kritisch te kijken naar de kostendekkendheid van de legesverordening; de economische recessie, de invoering van de Wabo, de wijziging in regelgeving (meer vergunningvrij bouwen) en de toezegging van de minister om meer transparantie te geven in de legesheffing meegenomen. Mede afhankelijk van de besluitvorming over de laatste twee punten, wordt uiterlijk in januari 2010 een gewijzigde legesverordening vastgesteld.

Het doel is het doorvoeren van een stelselwijziging zodat in de toekomst elk afzonderlijk product meer kostendekkend is. Dit betekent dat er verschuivingen binnen verschillende vergunningstelsels plaatsvinden waarbij wordt gerekend op een gemiddelde verhoging van de leges. Met deze wijziging worden de huidige en nog te verwachten tekorten gereduceerd (door minder afhankelijk te zijn van grote projecten) en een bedrag van 500.000 euro omgebogen.

6. Stopzetten onderhoudssubsidie gemeentelijke monumenten

De ombuiging zal gerealiseerd worden door het monumentenbeleid en de subsidieverordening te wijzigen.

7. Zelfstraten bij kabels/leidingen

Bij werkzaamheden aan kabels en leidingen kan het herstraten door de gemeente Enschede zelf worden uitgevoerd. De kosten hiervan worden op basis van de door de VNG vastgestelde marktconforme tarieven doorberekend aan de Kabels & Leiding (K&L) bedrijven. Na aftrek van de interne kosten ontstaat een positief saldo op het product wegen. Door het zelf herstraten wordt werk gecreëerd voor Onderhoud Enschede en lokale ondernemers. Deze wijziging van werkwijze door de gemeente past binnen de juridische kaders.

8. Beheer Openbare ruimte

Kadernota

Bij de behandeling van de Kadernota 2010 is voorgesteld het onderhoudsniveau in onze stad tijdelijk, voornamelijk voor de komende vier jaar, te versoberen. Daarnaast is voorgesteld de kosten van terugkeer naar het huidige niveau op termijn, door de problematiek slim en

selectief te benaderen, te minimaliseren. Dit laatste vergt ook investeringen. Daarom is bij de kadernota tevens voorgesteld om vanaf 2012 3,7 miljoen euro ter beschikking te stellen, maar deze te combineren met een taakstellende versoering van jaarlijks 3 miljoen euro. Bij de Programmabegroting 2010-2013 moest invulling gegeven worden aan dit scenario, waarbij dus gerekend over een periode van vier jaar op jaarbasis 1,2 miljoen euro versoerd wordt. De Raad heeft ons bij de behandeling van de kadernota meegegeven dit een lastige bezuiniging te vinden en dat de bereidheid bestaat het beschikbare geld voor het groot onderhoud aan de havens in te zetten om de ombuiging te verminderen (amendement A).

Ombuigingen herzien

De afgelopen periode zijn consequenties, keuzemogelijkheden en scenario's onderzocht, beoordeeld, heroverwogen en met diverse partners doorgesproken. Dit heeft geleid tot een herziene ombuiging die naar onze mening de pijn verzacht en zo min mogelijk gevolgschade geeft voor de openbare ruimte.

Door de ombuigingen van een incidenteel karakter om te zetten naar een structureel karakter verminderen de negatieve outputeffecten op korte termijn sterk. Door de lange termijn oplossing vooral te vinden binnen de ambtelijke organisatie, kunnen de effecten voor de fysieke openbare ruimte en het arbeidsmarktbeleid (lees: inzet DCW) beperkt worden. De fysieke ombuigingen zijn vooral gericht op het versterken van duurzame oplossingen in de openbare ruimte. Hierbij moet gedacht worden aan het investeren van kennis in de aanleg en het omvormen van openbare ruimte om de levensduur van de openbare ruimte te verlengen en minder onderhoudsintensief te maken.

Door hier sterker op in te zetten verwachten wij de systematische inzet van vervangingsinvesteringen uit te kunnen stellen naar 2014. In de jaren 2012-2013 kunnen zich problemen voordoen, waarbij afzien van vervangingsinvesteringen op langere termijn meer geld kost. Om voor dat soort gevallen enig budget te hebben stellen wij voor een concernstelpost in te stellen en te voeden met 1 miljoen euro in 2012 en 0,4 miljoen euro in 2013. In ieder geval wordt in de komende Kadernota op dit onderwerp teruggekomen omdat dan de vraag aan de orde is of met ingang van 2014 uitvoering gegeven kan gaan worden aan de Arcadisrapportage en de daarop geënte blauwe nota.

Concrete invulling van de ombuigingen

De concrete invulling van de ombuiging behelst een pakket van circa 0,9 miljoen euro structureel. Ca. 400.000 euro wordt gevonden in het versoeren van de uitvoeringsorganisatie Onderhoud Enschede. Onderhoud Enschede bestaat uit 81 fte ambtelijke medewerkers en ca. 160 DCW en Surplus medewerkers. Door efficiënter materieelbeheer, het verminderen van het leidinggevend kader en van het toezicht, alsmede door het niet invullen van ambtelijke vacatures wordt verwacht een substantiële besparing te kunnen realiseren. Het betreft hier vooral het terugdringen van de formatie (ca 6 fte) zonder de kwaliteit te verliezen. De huidige organisatieopbouw blijft bestaan.

De huidige regieorganisatie Beheer openbare ruimte bestaat uit ca 35 fte. Verdeeld over 5 stadsdelen zijn afdelingen, onder leiding van een manager openbare ruimte (MORS) met een grootte van ca 7 fte bezig met wijkbeheer, participatie, afstemming, klachten en toezicht op de uitvoering. Door de regieorganisatie te verkleinen (met ca 4 fte leidinggevend kader en ondersteunend toezicht), door de organisatie meer aan te laten sluiten bij de organisatieopbouw van Onderhoud Enschede (Centrum, Noord-Oost en Zuid-West) en de ontwikkelmanagers bij de Dienst Maatschappelijke Ondersteuning en de huisvesting aan te passen aan de nieuwe situatie wordt verwacht 400.000 euro te besparen. De essentie van ons succesvolle stadsdeelsgewijs werken en het samenspel met stadsdeelmanagement en ontwikkelmanagers blijven in de toekomstige situatie overeind.

De overige 100.000 euro wordt gevonden in duurzame oplossingen zoals het beperken van openbare verlichting in het buitengebied en het omvormen van onderhoudsintensieve openbare ruimte.

Effecten herziene Bezuinigingen

Door de bezuinigingen voor een groot deel te laten landen in de ambtelijke organisatie worden pijnlijke keuzes en generieke kwaliteitsverlagingen voorkomen. Het is echter niet zo dat de ombuigingen helemaal geen effect hebben op de kwaliteit van de openbare ruimte. Door de noodzakelijke vervangingen/ investeringen uit te stellen tot 2014 komt een grotere druk te staan op de onderhoudstoestand van de openbare ruimte. Wij verminderen dit zoveel

mogelijk door omvorming naar minder intensief te onderhouden groen (gras). Bovendien is (zie hierboven) voorgesteld een budget te vormen voor de allerbelangrijkste vervangingsinvesteringen in 2012-2013.

Achterstallig onderhoud havens

In paragraaf 2.1.2 zijn we bij punt 7 ingegaan op de oorspronkelijke knelpunten bij havenonderhoud en openbare ruimte. Het knelpunt van 1,35 miljoen euro in 2010 is per amendement ingezet voor de verzachting van de taakstelling van jaarlijks 3 miljoen euro. Het is noodzakelijk om, zoals door de raad verzocht, op een planmatige wijze het achterstallig onderhoud aan de Haven weg te werken. In het kader van de reductie omvang knelpunten is het benodigde bedrag al gehalveerd naar de huidige 1,35 miljoen euro. Daarmee is het absolute minimum bereikt. De verantwoordelijkheid hiervoor berust onontkoombaar bij de gemeente. (Wij refereren hierbij volledigheidshalve aan het raadsvoorstel van 2 september 2008 en de raadsbrief van 16 juni 2009). Er moet cofinanciering ingezet kunnen worden voor de verwerving van subsidies (inclusief de zogeheten quick wins) veilig te stellen en om bijvoorbeeld aan te kunnen sluiten bij baggerwerkzaamheden die door Rijkswaterstaat worden uitgevoerd in Oost-Nederland. Intussen worden alle mogelijkheden benut om binnen de kaders van de herstructurering van het Havengebied op onderdelen achterstallig onderhoud weg te werken.

Bij het niet uitvoeren van de werkzaamheden in het kader van achterstallig onderhoud (waaronder baggeren) is de bereikbaarheid over het water en daarmee het functioneren van het Havengebied in geding. Het beleid is er op gericht dat bedrijven die afhankelijk zijn van distributie via water worden gefaciliteerd en dat de concurrentiepositie van binnenvaart ten opzichte van wegtransport wordt gestimuleerd en daarmee luchtkwaliteit, leefbaarheid en duurzaamheid bijzondere aandacht krijgen. Er is bij ondernemers toenemende belangstelling voor watergebonden bedrijvigheid. Daarom stellen wij voor een reservering te treffen van 1,35 miljoen euro in het incidentele middelenkader.

9. Eenmalig niet uitvoeren jaarschijf MIW

Jaarlijks investeren wij 2,5 miljoen euro in planmatige vervangingen en reconstructies van wegen. Met het eenmalig niet uitvoeren van de MIW jaarschijf 2010 wordt 10 jaar lang 350.000 euro aan kapitaallasten bespaard. Dit betekent dat er minder planmatige vervanging en reconstructies van wegen plaatsvindt. Het risico dat de kosten voor onderhoud stijgen als gevolg van niet tijdige vervanging van wegen vangen wij op binnen de huidige onderhoudsgelden voor wegen.

10. Geen milieucontroles type A bedrijven

Door de invoering van de Activiteiten AmvB zijn er naast de bestaande milieucategorieën ook typen van bedrijven benoemd. Type A bedrijven (totaal 895 bedrijven) zijn bedrijven waarbij er een geringe kans is op schade voor milieu en de omgeving. Door bij deze bedrijven geen milieucontroles meer uit te voeren wordt vanaf 2010 structureel 1 fte ingeleverd.

11. Rioolheffing gebruiken voor herstraten/asfalteren

Door bij werkzaamheden aan het riool de kosten voor herstraten van de gehele straat te betalen uit het rioleringsfonds, kan een bezuiniging van structureel 0,5 miljoen euro op het product beheer wegen plaatsvinden. Deze kosten worden doorvertaald naar een beperkte verhoging van de rioolheffing. Voor de verhoging wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen.

12. Beperken groei handhavingsteam openbare ruimte

Een effectief integraal handhavingsteam heeft een kritische ondergrens van 8 tot 10 medewerkers. Hiertoe worden voormalige medewerkers van de stadswachtorganisatie momenteel omgeschoold tot handhavers in de openbare ruimte. Wij verwachten dat tenminste tien medewerkers zich zullen kwalificeren, wat dus een effectief handhavingsteam oplevert.

Dat in ons principebesluit van 16 december 2008 de maximale personeelssterkte werd bepaald op 16 fte, vond zijn grond in het sociaal beleid dat we sinds het convenant met de SVT uit 2006 voeren. Wij vonden en vinden dat iedere medewerker van de SVT/SPVE die zich zou weten te kwalificeren, daadwerkelijk een plek in het nieuwe handhavingsteam behoort te krijgen. Daarom werd de kring dus ruim getrokken.

Als vanuit de Stichting Personeelsvoorziening Veiligheidszorg Enschede (SPVE) 10 medewerkers doorstromen naar het handhavingsteam, worden de resterende 6 plekken niet ingevuld door externe werving. Mocht blijken dat er toch meer dan tien medewerkers geselecteerd kunnen worden voor het handhavingsteam, dan zal dit ook gebeuren en daalt dus de ombuiging per extra geschikte SPVE 'er met 45.000 euro. In dat geval komen wij er bij de volgende Kadernota op terug.

Veiligheid

Inleiding

Bij de behandeling van de kadernota is per amendement de taakstelling op stadsdeelgewijs werken verlaagd met 200.000 euro. Dit bedrag is vervolgens toebedeeld aan het programma Veiligheid. Ter uitvoering van dit amendement zijn de volgende ombuigingen uitgewerkt.

Ombuigingen		2010	2011	2012	2013
1	Handhaving	30.000	30.000	30.000	30.000
2	Veelplegers	25.000	25.000	25.000	25.000
3	Veiligheid stadsdelen	25.000	20.000		
4	Stimuleren Veiligheidsprojecten	15.000	15.000	7.500	
5	WENS	12.500		12.500	
Brandweezorg:					
7	Invoering CAO vrijwilligers	20.000	35.000	50.000	70.000
8	Uitruk op Maat / TS4	15.000	25.000	25.000	25.000
9	Uitstel nieuwbouw Boekelo en Glanerbrug	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal ombuigingen		192.500	200.000	200.000	200.000

1 – 5. Ombuigingsmaatregelen Openbare Orde en Veiligheid

Besloten is om niet meer extra te investeren op handhaving vanuit het programma Veiligheid. Waar het gaat om het handhaven op hennepkwekerijen worden de kosten in 2010 ten laste gebracht van de GSB-gelden. Het is mogelijk gebleken om het casusoverleg veelplegers onder te brengen bij de ketenmanager van het Openbaar Ministerie. Dit levert een besparing op. Wijkveiligheid Enschede (WENS) wordt voortaan nog maar één keer per vier jaar uitgevoerd en er wordt minder geld ingezet voor de stimulering van de uitvoering van veiligheidsprojecten, stadsbreed en in de stadsdelen.

7 – 9. Ombuigingsmaatregel Brandweezorg en Hulpverlening

Vanaf 2010 worden drie maatregelen uitgevoerd. Er wordt voor de repressieve organisatie een nieuw concept ingevoerd waarmee de bezetting van de tankautospuiter per melding kan variëren. Het risicoprofiel/complexiteit van het incident bepaalt de bezetting. Dit concept wordt in Nederland in een aantal gemeenten al gehanteerd. Daarnaast wordt de geplande nieuwbouw van de vrijwillige secties in Boekelo en Glanerbrug met 4 jaar uitgesteld uitgesteld. Tenslotte wordt de vergoeding voor de vrijwilligers aangepast conform de nieuwe CAO-voorwaarden. Hierbij wordt een overgangsregeling gehanteerd die landelijk bepaald is. Over het laatste voorstel heeft de portefeuillehouder op 30 september jl. gesproken met vrijwilligers van de sectie Glanerbrug die met hun bezwaren tegen het plan de publiciteit hadden gezocht. Tijdig voor de behandeling van deze programmabegroting in de raadsvergadering van 9 november a.s. zal het college de Raad per memo inlichten over de conclusie die het verbindt aan wat de Glanerbrugse vrijwilligers naar voren hebben gebracht.

Stadsdelen

Ombuigingen	2010	2011	2012	2013
1 Reductie vrij besteedbare budgetten	50.000	50.000	50.000	50.000
2 Reductie apparaatskosten	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal ombuigingen	100.000	100.000	100.000	100.000

1.-2. Reductie vrij besteedbare budgetten en apparaatskosten

In de Kadernota 2010 stelden wij voor om op het stadsdeelmanagement een ombuiging door te voeren van 400.000 euro. Bij amendement is dit bedrag gehalveerd. Na ampele overweging zijn wij er voorstander van daarvan nu de helft in te vullen door een gelijkmatige verlaging van apparaatskosten (0,6 fte) en van de werkbudgetten. In de praktijk blijven de beschikbare budgetten ten behoeve van bewonersinitiatieven overigens op peil, omdat het ministerie van Wonen, Wijken en Integratie voor de jaren 2008-2012 jaarlijks 360.000 euro beschikbaar heeft gesteld.

De andere helft van deze ombuiging hebben wij opgenomen in paragraaf 2.2.3.

Samenwerking en dienstverlening

Ombuigingen	2010	2011	2012	2013
1 Griffie	32.000	32.000	32.000	32.000
2 Taakstelling collegevorming 2010	127.000	218.000	218.000	218.000
3 Vermindering ondersteuning college	250.000	250.000	250.000	250.000
4 Sluiting Publieksbalies wijkservicecentra Noord en West	79.000	79.000	79.000	79.000
Totaal ombuigingen	488.000	579.000	579.000	579.000

1.- 2. Griffie/taakstelling collegevorming 2010

Bij de behandeling van de kadernota is gesproken over ons voorstel om voor de volgende raads- en collegeperiode het college uit vijf in plaats van zes wethouders te laten bestaan, in verband waarmee we een taakstelling opnamen van 250.000 euro. Wij hebben nota genomen van de opvatting in de coalitiebrief dat zij niet vooruit wil lopen op de komende periode, maar graag meewerkt aan het vinden van bezuinigingsmogelijkheden op de bestuurskosten. Inmiddels heeft het presidium aangegeven dat de griffie mogelijkheden ziet een bedrag van 32.000 euro te besparen. Deze is verwerkt in de voorliggende begroting. Het restant (218.000 euro) nemen we op als taakstelling voor de college-onderhandelingen.

3. Vermindering ondersteuning college

De gevolgen van het amendement nr. A, pt 5 (zie hiervoor, paragraaf 1.2.8) verwerken wij door de concernstaf in te krimpen met 2 fte (180.000 euro) waarvan 1 fte in verband met halvering van de bestuursondersteuning van de collegeleden. Ook verkleinen we de afdeling Kabinetszaken en verminderen we haar werkbudget (70.000 euro).

4. Sluiting publieksbalies wijkservicecentra Noord en West

Sluiting van alle publieksbalies in de wijkservicecentra is niet mogelijk, omdat de capaciteit van het stadskantoor niet toereikend is om hier alle burgers uit Enschede te bedienen. De wijkservicecentra Noord en West kennen de laagste bezoekersaantallen. Daarnaast liggen deze centra dicht bij het stadskantoor dan Zuid en Oost. Daarom valt de keuze op de publieksbalies in deze wijkservicecentra. De andere functies (van gemeentelijke diensten en van derden) blijven uiteraard wel aanwezig in deze centra. De besparing wordt bereikt door efficiencywinst per medewerker en per wijkservicecentrum en door minder kosten van waardetransport.

Financieel addendum

Ombuigingen		2010	2011	2012	2013
1	Stelpost vermindering bijdrage Regio Twente		170.000	170.000	170.000
2	Military DCW uit werkdeel	30.000	30.000	30.000	30.000
3	BTW buitensportvoorziening			80.000	80.000
4	Geen rente concernreserves	250.000	400.000	250.000	250.000
5	Ongebruikte (stel)posten	953.000	953.000	953.000	953.000
6	Mau-aanvraag 2,5 procent	1.500.000	1.900.000	2.000.000	2.000.000
7	Verlagen prijscompensatie van 0,5 naar 0 procent	300.000	300.000	300.000	300.000
8	Taakstelling beleidsreductie	500.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
	Totaal ombuigingen	3.533.000	4.753.000	4.783.000	4.783.000

1. Stelpost vermindering bijdrage regio Twente

Het bestuur van de Regio heeft opdracht gegeven bezuinigingsvoorstellen op te stellen, die met ingang van 2011 geïmplementeerd kunnen worden. Hoewel de omvang van de bezuinigingsoperatie nog bepaald moet worden vinden wij het in deze fase verantwoord om met ingang van 2011 een bedrag van 170.000 euro in te boeken, wat correspondeert met 2,5 procent van onze gemeentelijke bijdrage.

2. Military DCW uit werkdeel

Door de DCW-kosten van de Military te financieren uit het W-deel, kan jaarlijks een besparing van 30.000 euro worden gerealiseerd.

3. BTW-buitensportvoorziening

Op basis van landelijke ontwikkelingen en een door de gemeente in 2008 ingediend bezwaarschrift heeft de belastinginspectie besloten dat buitensportvoorzieningen onder de BTW-heffing vallen. Hierdoor kan de BTW op buitensportvoorzieningen verrekend worden, ook met terugwerkende kracht tot en met 1997. Inmiddels is over de jaren tot en met 2008 de BTW op deze investeringen verrekend met de fiscus waarmee een reserve is gevormd. Uit deze reserve worden de structurele lasten ad 80.000 sportvelden Rigtersbleek en Vogido afgedekt.

4. Geen rente concernreserves

Het is verantwoord om tijdelijk geen rente toe te voegen aan de concernreserves. De gereserveerde middelen komen daarmee beschikbaar voor het algemene middelenkader.

5. Ongebruikte (stel)posten

Het betreffen budgetten uit verschillende programma's, die de afgelopen jaren niet zijn gebruikt en budgetten die voor een beperkte periode beschikbaar zijn toegekend, maar in de financiële administratie structureel bleken te zijn verwerkt.

6. Mau-aanvraag 2,5 procent

Wij verwijzen u voor dit onderdeel naar punt 6 van paragraaf 2.1.2.

7. Verlagen prijscompensatie van 0,5 naar 0 procent

Als gevolg van de economische recessie is de inflatie dit jaar gedaald. Het Rijk heeft dit vertaald naar het gemeentefonds met een lagere inflatiefactor, voor 2011 met 0,5 procent en in 2012 en 2013 zelfs 0 procent. In onze brief van 11 mei j.l. over de meicirculaire en de effecten daarvan op het middelenkader, is een prijscompensatie van 0,5 procent opgenomen. Indien met ingang van 2010 echter een prijscompensatie van 0 procent wordt gehanteerd, levert dit structureel 300.000 euro op.

8 Taakstelling beleidsreductie

In de Kadernota is in hoofdstuk 4 aangegeven dat het niveau van personele en personeelsgebonden kosten langs diverse wegen wordt teruggebracht, onder andere door

versoberingsacties, efficiencymaatregelen en als gevolg van ombuigingen op produkten en programma's. In paragraaf 2.3 van deel A van deze programmabegroting wordt hierop ingegaan. Daarnaast heeft de gemeentesecretaris de opdracht gekregen met een voorstel te komen voor de omvang en inrichting van de organisatie in de komende jaren, in relatie tot de door college en raad verwachte prestaties en het gewenste ambitieniveau. Dit spoor van de organisatieontwikkeling, dat Bouwen aan versterken en verbinden is gaan heten, hebben wij voorzien van een extra taakstelling van 1 miljoen euro. De invulling daarvan dient plaats te vinden via verkleining van de beleidscapaciteit. Dit is geen efficiencymaatregel, maar heeft nadrukkelijk een (beleids)inhoudelijk karakter, waarbij van beleidsambtenaren, van college en Raad in de toekomst terughoudendheid wordt gevraagd als het gaat om het oppakken van nieuwe ontwikkelingen en met name het niveau van uitwerking en detail: niet elke ontwikkeling behoeft direct antwoord in de vorm van doorwrochte adviezen en nota's.

2.2.3 Ombuigingen in keuzeruimte

Vanaf het moment dat de noodzaak van ingrijpende bezuinigingen zich aftekende heeft de Raad aangegeven een pakket voorstellen aangereikt te willen krijgen, waarvan de omvang groter was dan het bedrag dat structureel bezuinigd moet worden. Aldus zou gekozen kunnen worden welke bezuinigingen de Raad wel wenst door te voeren en welke niet. In paragraaf 2.1.3 hebben wij voorgesteld om de keuze anders te richten en te bepalen welke bezuinigingen ter gelegenheid van de voorliggende programmabegroting doorgevoerd worden. Deze zijn opgenomen in de vorige paragraaf. Hieronder zijn de ombuigingen vermeld die op zichzelf realiseerbaar zijn, maar die naar aard, inhoud en sociaal-maatschappelijke gevolgen pas aan de orde komen en van een inhoudelijke afweging worden voorzien indien zich een nieuwe noodzaak tot bezuiniging voordoet.

Programma		Maatregel	I/S	2010	2011	2012	2013
Actief in de stad	1	Muziekschool	S	0	100.000	100.000	100.000
Zorg en Welzijn	2	Maatschappelijke ondersteuning	S			140.000	140.000
Zorg en Welzijn	3	Versobering maatschappelijke opvang	S		50.000	50.000	50.000
Werk en Inkomen	4	Drempel bijzondere bijstand	S	400.000	400.000	400.000	400.000
Werk en Inkomen	5	Langdurigheidstoelage	S	250.000	250.000	250.000	250.000
Werk en Inkomen	6	Toeslagenregeling (50%)	S	550.000	550.000	550.000	550.000
Werk en Inkomen	7	Kwijtschelding riool- en afvalstoffenheffing	S	300.000	300.000	300.000	300.000
Wonen	8	Halvering subsidieregeling particuliere pandverbetering	S	158.000	158.000	158.000	158.000
Woon en Leefomgeving	9	Minder intensief Ledeboer-park	S	20.000	20.000	20.000	20.000
Woon- en Leefomgeving	10	Sluiten afvalbrengpunt	S	50.000	100.000	150.000	235.000
Stadsdelen	11	Reductie vrij besteedbaar budget	S	50.000	50.000	50.000	50.000
Stadsdelen	12	Reductie apparaatskosten	S	50.000	50.000	50.000	50.000
Financieel Add	13	OZB	S	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Totaal				2.828.000	3.028.000	3.218.000	3.303.000

1. Subsidiëring Muziekschool)

De Muziekschool Twente ontvangt een subsidie van onze gemeente van bijna 1,9 miljoen euro. Verlaging met 100.000 euro – wat correspondeert met 5 procent – is op zichzelf redelijk en verdedigbaar. Het college wil evenwel, gezien het belang van muziek(-onderwijs) voor de jeugd en jongeren, dat deze doelgroep wordt ontzien. Daarom willen we, voordat tot zo'n ombuiging wordt besloten, met de Muziekschool nagaan hoe deze uitwerkt.

2. Maatschappelijke ondersteuning

De structurele middelen voor maatschappelijke ondersteuning zijn geplaatst onder product mantelzorg en vrijwilligers in de zorg. De besparing betekent voor 2012 en verder: minder budget voor terugdringing middelengebruik jongeren, centrale intake maatschappelijke opvang, basisfuncties voor informele zorg en voor de versterking participatie in de wijken (subsidies voor bijv. noaberpunten). Pas bij een nieuwe noodzaak tot bezuiniging willen we deze ingrepen aan de orde stellen.

3. Versobering maatschappelijke opvang

Er is de afgelopen jaren gebouwd aan een (preventieve) zorgstructuur voor de moeilijkste doelgroepen. Deze is succesvol, het aantal verslaafden en dak- en thuislozen dat in aanraking is geweest met de politie is tussen 2001 en 2008 afgenomen van 692 naar 331. Door te snijden in deze structuur bestaat het gevaar dat (opnieuw) een grotere groep in de stad overlast zal geven, politieinzet zal vragen en veel ergernis zal oproepen. Er is terughoudendheid om de openingstijden voor de inloopvoorzieningen te beperken. Deze bezuiniging zal als maatschappelijke pijn pas aan de orde komen als zich een nieuwe noodzaak tot bezuiniging voordoet.

4. Drempel bijzondere bijstand

5. Langdurigheidstoeslag.

6. Toeslagenregeling

7. Kwijtschelding riool- en afvalstoffenheffing

In paragraaf 2.2.2. zijn deze voorstellen van toelichtingen voorzien en is beargumenteerd waarom wij voorstellen dat deze ombuigingen pas in beschouwing worden genomen wanneer zich een nieuwe noodzaak tot bezuiniging voordoet.

8. Halveren subsidieregeling particuliere pandverbetering

De leningsfaciliteiten voor particuliere pandverbetering kunnen worden gehalveerd. Momenteel fungeert een bedrag van 10,6 miljoen euro als "revolving fund". Dat wordt na halvering dus 5,3 miljoen euro. De ombuiging betreft het bedrag aan rentesubsidie en de uitvoeringskosten. Deze leningsfaciliteit kan overigens, wanneer bij een nieuwe noodzaak tot bezuiniging tot deze ombuiging wordt besloten, nog nadrukkelijker dan nu het geval is gekoppeld worden aan duurzaamheid en energiebesparing.

9. Minder intensief beheer Ledeboerpark

Het onderhoud van het Ledeboerpark kan versoberd worden, zonder de kwaliteit en het karakter van het park vergaand aan te tasten. Wij stellen voor om daartoe pas te besluiten als zich een nieuwe noodzaak tot bezuiniging voordoet.

10. Sluiten afvalbrengpunt

Sluiting van één van de afvalbrengpunten medio het jaar 2010. In de tussenliggende periode wordt onderzocht welk afvalbrengpunt het beste kan worden gesloten en welke afvalbrengpunten het beste perspectief bieden voor toekomstige ontwikkelingen. De exploitatiekosten voor de drie afvalbrengpunten zijn op dit ogenblik 1,6 miljoen euro. Sluiting van één afvalbrengpunt betekent niet dat de kosten met één derde afnemen. Het doel is de vaste lasten omlaag te brengen daar twee van de drie afvalbrengpunten een beperkte openstelling hebben. Door één afvalbrengpunt te sluiten, krijgen de twee afvalbrengpunten weer een volledige openstelling om zo de dienstverlening richting burgers en bedrijven redelijk op peil te houden. Inschatting is dat er uiteindelijk maximaal 235.000 euro bespaard kan worden op de exploitatie. Het gaat dan onder andere om personele kosten, huurkosten en onderhoudskosten. Deze maatregel is voor de gemeente overigens alleen een ombuiging als de OZB wordt verhoogd met hetzelfde bedrag als waarmee de afvalstoffenheffing wordt verlaagd, zodat de lasten voor de burgers gelijk blijven. Pas bij een nieuwe noodzaak tot bezuiniging willen we het voorstel tot sluiting van een afvalbrengpunt aan de orde stellen.

11/ 12 Stadsdelen

Voor de toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.2.2, programma stadsdelen.

13 OZB

In de Kadernota werd als mogelijkheid van ombuiging een verhoging van de OZB-tarieven met 6 procent door te voeren. Dat levert 2 miljoen euro op. Omdat de meeste fracties in het raadsdebat van 29 juni jl. zich daarvan geen voorstander toonde, stellen wij voor om een verhoging van de OZB-tarieven met in ieder geval 3 procent (opbrengst: 1 miljoen euro) in beschouwing te nemen indien zich een nieuwe noodzaak tot bezuiniging voordoet.

2.3 Consequenties voor de organisatie

De huidige economische en financiële recessie heeft directe gevolgen voor de gemeentelijke begroting en ook voor de organisatie.

Bezuiniging ambtelijk apparaat

De eerste opdracht is om de ambtelijke organisatie zo in te richten dat de apparaatskosten in 2012 structureel 4 miljoen euro minder zijn, zonder dat dit ten koste gaat van de resultaten van de organisatie. Hiervoor moeten we de organisatie en de werkprocessen nog efficiënter maken. De Raad heeft met het raadsvoorstel van 28 april 2009 ingestemd met een generieke taakstelling, oplopend van 2 miljoen euro in 2010 naar structureel 4 miljoen euro met ingang van 2012 (twee tranches van 2 miljoen euro). De generieke taakstelling heeft betrekking op alle gemeentelijke werkprocessen en de invulling ervan mag niet leiden tot een vermindering van de beleidsoutput. De maatregelen zijn gericht op een verbetering van de efficiency.

De invulling van de eerste tranche van 2 miljoen euro vindt door diensten plaats en heeft vooral betrekking op het doorlichten/efficiencyverbetering van primaire processen, het doorlichten van de interne dienstverlening/ondersteunende diensten en besparingen op apparaatskosten zoals reis- en verblijfkosten, abonnementskosten, kosten voor catering. Bij de invulling van de tweede tranche van 2 miljoen euro zal naast de continuering van de efficiency van dienstprocessen ook nadrukkelijk worden gekeken naar concernbrede processen. Daarbij wordt onder meer gekeken naar:

- Innovatie: uitdagingen om efficiënter te gaan werken en dat te kunnen combineren met verbeteringen. Denk bijvoorbeeld aan het bezuinigen op kosten van werving en selectiebureaus en tegelijkertijd tegen lagere kosten een recruiter aanstellen of een advocaat in dienst aannemen i.p.v. uitbesteden van relatief eenvoudige zaken aan advocatenkantoren;
- Werkplekken efficiënter bezetten: we kunnen concernbreed naar een toekomstvaster en inspirerender kantoor- en bereikbaarheidsconcept werken en dat combineren met het verminderen van de kosten van computers en vierkante meters door kantoorroimte af te stoten;
- Door schaalvergroting kunnen we ondersteunende functies professionaliseren en tegelijkertijd kunnen we kosten besparen. Dat past in de beweging die reeds is in ingezet: thans is ca. driekwart van de ondersteunende functies centraal ondergebracht. Op de financiële-, personele-, juridische-, inkoop en DIV-functie zijn nog schaalvoordelen te behalen;
- Inkoopvoordelen realiseren: op basis van een goede analyse van onze huidige inkoopvolumina en contractbeheer lijken nog besparingen mogelijk;
- Opbrengsten verhogen: betere benutting van leges in relatie tot kosten van producten en diensten en/of opbrengsten verhogen door bijvoorbeeld werk bij (andere publieke-) derden te doen en/of indirecte kostprijssubsidies afschaffen (bijv. bij cateringfaciliteiten).

Langs bovenstaande lijnen zijn wij in staat om de generieke taakstelling in te vullen.

Bouwen aan Versterken en Verbinden

De Raad heeft in de behandeling van de kadernota 2010 de opdracht gegeven om de organisatie onder de loep te nemen en een voorstel voor een toekomstbestendige organisatie te presenteren. De bezuinigingen hebben de noodzaak hiervan nog eens onderstreept en hebben dit proces in een hogere versnelling gebracht. Een extern bureau kwam tot de conclusie dat als het gaat om het menselijke vermogen in de organisatie, er veel kwaliteit is. Door onderdelen van onze organisatie beter te verbinden, kan de uitvoeringskracht worden versterkt, was een ander inzicht. Naast deze motieven is er ook een externe dynamiek, te weten: de recessie, de sociaal-economische positie van onze stad, de vergrijzing, de uitbreiding van gemeentelijke taken.

We streven er naar om een flexibele toekomstbestendige organisatie te zijn die in staat is om afhankelijk van de maatschappelijke opgaven de energie snel en effectief te richten. Daartoe willen we ook onze activiteiten beter afstemmen op de belangen van onze partners in de stad en de relatie met onze burgers op tal van terreinen versterken. Tegelijkertijd doen we er goed

aan diverse onderdelen van onze eigen gemeentelijke inzet, bijvoorbeeld in wijken, beter af te stemmen. Dit leidt tot meer rendement.

We hebben ervoor gekozen om het strategisch vermogen op alle beleidsvelden te versterken zodat we in staat zijn om vrijwel elke politieke prioriteit of strategische opgave goed uit te voeren.

De lijnorganisatie willen we herwaarderen en herbevestigen als inrichtingsprincipe en sturing. De belangrijkste doelen moeten herkenbaar ondergebracht worden in de organisatie met een eenduidige managementverantwoordelijkheid. Hulpconstructies worden afgeschaft. De strategische opgaven blijven bestaan maar worden ondergebracht in de lijn omdat daarmee de slagkracht wordt vergroot.

Verder denken we dat het verstandig is de dertien begrotingsprogramma's in te dikken waardoor er meer samenhang ontstaat tussen de beleidsterreinen die gezamenlijk nodig zijn om de doelen van de programma's te behalen. Beleid en uitvoering worden beter verbonden. We zijn ons ervan bewust dat iedere scheiding de noodzaak van verbinding met zich meebrengt.

Structuur is niet een doel op zich. Samenwerking met collega's, burgers en externe partners is noodzakelijk en de competenties van onze medewerkers zijn daarbij cruciaal.

Ook het strategisch vermogen willen wij versterken. Hiertoe wordt in eerste instantie de kracht in de programma's versterkt en daarnaast wordt scherpere en controle op concernniveau gevraagd. Tevens worden voorstellen gedaan gericht op verbetering van de bedrijfsvoering door, door waar het kan onderdelen met gelijke functies samen te brengen

De verbindingen binnen het CMT, maar ook tussen de leden van de MT's van de diensten, hebben aanzienlijk aan kracht gewonnen. We groeien toe naar een manier van werken waarin focus op uitvoering, visie, leiderschap en concerndenken de motor zijn.

Bovenstaande vormt verkenningswerk door CMT-leden, programmadirecteuren en andere sleutelfiguren. De uitwerking in een voorstel op hoofdlijnen en vervolgens de besluitvorming staan gepland voor eind dit jaar, zodat in 2010 de implementatie van de verandering kan plaats vinden.

Personele consequenties

Als gevolg van de ombuigingsvoorstellen en generieke taakstelling zal de ambtelijke organisatie met ingang van 2010 krimpen met naar verwachting 65 arbeidsplaatsen. Vanuit goed werkgeverschap stellen wij alles in het werk om het vraagstuk van de krimpende organisatie zoveel mogelijk op te lossen zonder gedwongen ontslagen. Wij willen en moeten straks tientallen collega's nieuwe werkplekken aanbieden en/of actieve ondersteuning geven om een nieuwe werkplek te vinden. Daar staan nu weliswaar als resultaat van de selectieve vacaturestop een aantal vacatures tegenover, maar dat maakt het vraagstuk nauwelijks kleiner; de te schrappen formatie valt immers meestal niet samen met vacante plekken in de organisatie. Sterker nog, de opgave omtrent de inkrimping vraagt een interne door- en uitstroom die mogelijk zelfs uit gaat boven het genoemde aantal van 65.

Een relevante vraag is of en welke rol het vergrijzingvraagstuk speelt. De meeste prognoses wijzen op een grote toename in uitstroom als gevolg van (vervroegde) pensionering, zeker vanaf 2011, wanneer de zogenaamde babyboom generatie 65 jaar wordt. De realiteit van dit moment en de meest recente verwachting voor de komende jaren laten echter een genuanceerder beeld zien. De stimulerende maatregelen om langer door te werken blijken momenteel tamelijk succesvol. Bovendien hebben medewerkers die na 1949 zijn geboren geen recht meer op vervroegde uittreding. Daarom zal deze vorm van uitstroom in 2012 en enkele jaren daarna aanzienlijk minder zijn dan eerder verwacht werd.

Gezien de huidige arbeidsmarkt, het hoge werkloosheidspercentage en de nog steeds toenemende werkloosheid én gezien onze succesvolle interne herplaatsingen in het verleden, wordt intern herplaatsen het meest kansrijk geacht. Overigens hebben we ook een direct financieel belang bij het van werk-naar-werk begeleiden van onze boventallige medewerkers; de gemeente is namelijk eigen risicodragers van de WW.

De voorgestelde maatregelen zijn dus met name gericht op het verder vergroten van de interne mobiliteit en van de flexibiliteit van de organisatie. Een belangrijke stap naar een meer flexibele organisatie is de ontwikkeling naar een nieuw functiegebouw met generieke functies. Deze stap gaan we nu zetten. Daarnaast komt leiderschapsontwikkeling nog hoger op de agenda te staan. Vraag en aanbod van medewerkers wordt zo dicht mogelijk bij elkaar gebracht. Hiertoe is onlangs een intern mobiliteitscentrum opgericht, MatchPoint Enschede (MPE). Om de effectiviteit te vergroten is het noodzakelijk dat MPE ondersteuning krijgt van een secretaris en als mobiliteitscentrum verder 'in de markt wordt gezet'. Tevens is een mobiliteitssite een bruikbaar middel om de informatie van vraag en aanbod te managen. Naast al deze mobiliteitsbevorderende maatregelen verwachten we flankerende maatregelen te moeten nemen om de noodzakelijk inkrimping binnen een redelijke termijn te realiseren.

Voor krimpoperaties met een omvang als de onderhavige plagen zowel in het bedrijfsleven als in de non-profitsector flinke voorzieningen getroffen te worden, met bedragen tussen een half en een heel bruto-jaarsalaris per te schrappen arbeidsplaats, voor de inzet van de verschillende personele instrumenten. Wij denken te kunnen volstaan met het bedrag van 2,1 miljoen euro dat onlangs is ontvangen van de IZA.

Tot aan de invoering van het nieuwe zorgverzekeringsstelsel voerde de IZA de ziektekostenverzekering uit, waarbij de ambtenaren van vrijwel alle Nederlandse gemeenten en provincies verplicht waren aangesloten. De IZA was dan ook een gemeenschappelijke regeling (GR) van vrijwel alle Nederlandse gemeenten en provincies. Na 1 januari 2006 is de vereffening en liquidatie van de GR ter hand genomen. Het resterend vermogen dat in de loop der jaren uit de premies gevormd is, is onlangs voor het grootste deel naar rato van ieders omvang verdeeld en uitbetaald aan de gemeenten en provincies als voormalige deelnemers. Voor Enschede betekende dit de ontvangst van een bedrag van 2,1 miljoen euro. Het Georganiseerd Overleg (GO) heeft er sterk op aangedrongen om het ontvangen bedrag in te zetten ter ondersteuning van de noodzakelijke mobiliteit en flexibiliteit.